

1860-04-27

AFSENDER

Elisabeth Jerichau Baumann

MODTAGER

Jens Adolf Jerichau

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Afsendersted:

London

Modtagersted:

København

Omtalte personer:

Prins Albert af Storbritannien

Caroline Amalie

Napoleon 3. Bonaparte

Matilda Donaldson

Thomas Donaldson

Elizabeth Eastlake

Marianne Margaret Egerton

Ernest Gambart

Carl Joachim Hambro

Susan Amelia Hambro

Line Jerichau

Louise Jerichau

Sophie Jerichau

Edwin Landseer

Thorald Læssøe

Gertrude Tennant

Christian Winther

Julie Winther

Arkivplacering:

Det Kongelige Bibliotek

DOKUMENTINDHOLD

Elisabeth Jerichau Baumann er ankommet til London fra et vellykket ophold i Paris. Denne gang er hun allerede i gang i byen fra slutningen af april og kan dermed deltage i åbningen af Royal Academys udstilling. Hun bor hos arkitekten Thomas Donaldson og dennes hustru Matilda. I brevet lufter hun sine tanker om at rejse hjem over Manchester, da der er gode muligheder for at udstille og sælge billeder i byen.

TRANSSKRIFTION

Bolton Gardens Russel Square

den 27de April 1860

Min elskede Adolf.

Jeg er i London, Mrs Donaldson¹ modtog mig ved Jernbanen med sædvanlig Godhed, det var første Gang at jeg paa et fremmed Sted følte mig ei som Fremmed. Opholdet hos denne herrlige gudsfrøgtige Familie² gjør mig usigelig godt. — Overfarten var meget stormfuld, og det var isnende koldt, men jeg blev hverken søsyg eller forkjølet (den varede i 6 Timer fra Dieppe³.) — Jeg har det rigtig godt og roligt hos mine Venner og kommer mig fuldkommen, thi jeg havde været mere angreben end jeg selv havde villet tilstaae mig det. Hvad Forholdene her angaar, saa troer jeg neppe at de bliver so gunstige som i Paris, men ogsaa der og her som allevegne ere de første Skridt og den første Tid den vanskeligste, og de gunstige Forhold bringes af Tiden. Jeg kan endnu ikke andet sige Dig end, at Britannia⁴ idag eller i morgen

[2] bliver sendt til Buckingham Palace, som jo tillader Haabet at Billedet mueligen kunde blive kjøbt af Prindsen⁵, uden dog at give mig megen Betyggelse da Prindsen ei skal være rundhaandet. Det bliver ikke udstillet iaar paa R Academys⁶ Udstilling, skjøndt det blev antaget, men det maatte vige Pladsen for alle Billeder som kom førend dette, ogsaa for mine andre tre fra Paris, der skal hænge godt og vinde stor Bifald blandt Konstnerne (Moderen med Barnet, Italiäneren og det lille Genrebillede⁷). Udstillingen aabnes ikke før den 7de Maj. —

Jeg skal boe idetmindste 14 Dage hos Donaldson, hvis Portrait jeg til Gjengjæld ønsker at male. Den unge Frue Hambro⁸ som jeg først fik at vide her er i Paris, saa der bliver ikke noget af denne Bestilling. Jeg har ellers faaet et Portraitbillede til 12£st bestilt af Mrs. Tennant⁹,

[3] det samme Barn¹⁰ som jeg 8 Aar siden har malt. Om jeg ikke faaer andet saa vil denne lille Bestilling netop dække alle mine Udgifter her som dennegang paa Grund af det store Billedes Transport ere betydelige. Men

skulde Britannia ej blive kjøbt i London, ei heller blive udstillet hos Gambart¹¹, saa sender jeg den til Udstillingen¹² i Manchester tilligemed flere af mine andre Arbeider som jeg har her. Det vil ganske blive afhængig af, hvorledes mine Forhold her vil stille sig, om jeg bliver her til Slutningen af Maj hvis det tegner godt, eller forlader London henved den 20de for at gaae til Manchester, hvorhen Hambro vil give mig de bedste Anbefalinger og vilde jeg efter Omstændighederne blive der enten kort Tid og over Hull¹³ komme tilbage til Kjøbenhavn

[4] eller blive 2-3 Uger der og derpaa ligeledes komme hjem over Hull. Der skal i denne Tid gjøres meget for Kunst i Manchester, og alle som kjender Forholdene i England raader mig derfor endelig at gjøre denne so ubetydelige Reise. Jeg har ingenting forsømt i Paris, men da der dennegang Ingenting mere var at gjøre for mig forlod jeg dette dyre Opholdsted. Der var ikke Tale om at kunne komme til at male Kejseren¹⁴, Du kan tro at Sligt kan ikke skee, undtagen Fyrster anmodes derom af Fyrster. Enke Dronningen¹⁵ vil muligen kunne være mig behjælpelig dertil i næste Aar, thi hun er velsanseet hos Kejseren og det er bestemt at jeg maae være i Paris næste Aar, men boe privat chambre meublée i Paris fra Marts til Ende Maj og Du burde være der i det mindste 3-4 Uger. Nu da jeg har brudt lisen, og Interessen for Dig er levende vakt vil Du med Dine herrlige Arbeider og Dit interessante Ydre kunde opnaae meget, uden at føle Dig geneeret. Du kan troe mig jeg har vundet megen Erfaring paa mine Reiser

[5] som skal komme mig og os til Gode. Navnlig har jeg lært ej at hengive mig sangvinske Forhaabninger og at være forberedt paa at skuffes i disse, og har jeg tillige lært, at der er meget for mig at lære, og disse nye og store Konstindtryk af det bedste som jeg har seet i ny og antik Konst giver nye og større Kræfter, og at man ei ustraffet kan leve tilbagetogen¹⁶ i et lille afsides Land som Danmark uden af og til at modtage nye Paavirkninger og komme i Contact med den øvrige store Konstverden. Min Hensigt er for Fremtiden at dele mig ved at male mindre Billeder og kun af og til et større Billede. Jeg har især lært Publikums Smag at kjende og veed nu nøje hvad der udkræves for at vinde Kjøbere for mig, det gjælder ikke at fornægte mit eget kunstneriske Jeg, men kun at vælge Gjenstanden Belysningen og Størrelsen i Forhold til Gjenstanden selv, og i Forhold til Tidens Fordringer. En Konsthändler i Paris, den første har i Sinde at kjøbe

[6] min Havfrue¹⁷ fra mig, naar hun som han forudsætter vil gjøre Lykke paa Pariser Udstillingen. Mundtlig har jeg meget at fortælle Dig, flere nye Compositioner at vise Dig som ere heldige. — Jeg har den bestemte Villie hvert Aar (naturlig med Din Tilladelse) at reise til Paris og til London

og efter Omstændighederne blive 2-3 Maaneder borte fra Hjemmet for den øvrige Tid uafhængig at kunne arbeide og nyde i Ro i vort kjære Hjem, og jeg anseer dette saa langt fra at være et Ulykke at jeg snarere maae ansee det for tilfredsstillende en kort Tid at skulle ligesom Bien samle ind fra Blomst til Blomst, endog samle Honning fra Giftblomster for at nyde Arbeidets Løn i den hjemlige Kube. Lad os kun alletider søge det Bedste saa vil vi og finde det Bedste, der er Guld Korn strøede midt imellem Sandet, det gjælder kun utrættelig at søge efter dem og at bortskylle Smudset. Jeg tager Forholdene

[7] som de ere uden at gaae i Rette med dem, og søger at gjøre mine Kræfter frugtbringende hvor dette er muelig, uden at forlange fra den golde Jord at den skal fremkalde en saftig Frugt. Lad mig kun som Dykkeren med Tro paa Guds Hjælp gaae ned paa Dybet for i Dyndet at søge efter den rene Perle. — Jeg forlanger ingen Riigdomme men stræber efter at virke i Forhold til de Kræfter som ere mig betroede, og istedet at give Afkald paa det som jeg er anvist at kunne naae, og derved lide og blive utaalmodig og bitter under Forhold der ere ugunstige for disse Kræfters Udvikling, at naae Maalet for mine Bestræbelser naar disse har en sand Berettigelse.

Jeg er meget lykkelig over Dit kjære Brev som over Lines¹⁸, og takker Jer begge inderlig for disse kjære Vidnesbyrd af Jer Godhed mod mig. Gud skee lovet at lille Louise¹⁹ er saa vel igjen, og at lille Sophie²⁰

[8] har faaet sin Tand so let, hvilken Glæde! Saa megen Fornøjelse det skaffer mig at snakke med hendes lille Portrait saa megen Savn føler jeg igjen ved ikke at kunne føle hendes første lille Tand. Jeg har gratuleret hende, og beder Dig at give hende et sødt Kyss som ogsaa at kysse de andre kjære Børn alle hjertelig fra Moder, som nu neppe mere bliver længe borte. —

Lady Eastlake²¹ er fuld af Godhed mod mig. Saasnart jeg har nogetsomhelst nyt at melde skriver jeg igjen, det være sig Brittania, Antiquerne²², eller — men det sidste kan ikke forventes før Udstillingens Aabning, om de andre Billeder. I alle Tilfælde faaer Du en af Dagene 8000 Frs sendt over ved Hambros²³ Mellemværende. —

Til Sir Erw Landseer²⁴ skal jeg en af Dagene som ogsaa til Lady Marian Alford²⁵ som ikke før Mandag kommer til Byen. Lev vel min Elskede! de hjerteligste Hilsner til Line, Læssøes²⁶, Winthers²⁷ fra Din trofaste Hustru Elisabeth.

Hils Ida, Ammen Hanne²⁸ og Marie²⁹. Hvor glad er jeg dog og Missen har det saa godt.

Mange Kyss i Tanken til hende. Her er meget koldt

Skal Børnene have Strømper, skal Du have lette Undertrøjer?

¹ Matilda Donaldson

² Familien Donaldson

³ Kunstneren havde forinden opholdt sig i Paris, fra marts til april 1860, og rejste via en færgerute fra Dieppe til England.

⁴ Jerichau medbragte et maleri med titlen Britannia, da hun ankom til London i 1860. Det bedst kendte maleri af samme titel findes på KUNSTEN. Museum of Modern Art, dateret 1873. Det kan ikke udelukkes, at kunstneren malede to versioner, men der er formentlig tale om et og samme billede, der først blev dateret langt senere.

⁵ Prins Albert

⁶ Royal Academy

⁷ I Royal Academys udstillingsoversigt står disse værker anført, nr. 256: Italy, nr. 366: Mother's delight, nr. 614: The darling baby.

⁸ Susan Amelia Hambro

⁹ Gertrude Tennant

¹⁰ Alice Tennant

¹¹ Ernest Gambart

¹² The Royal Manchester Institution blev etableret i 1823 og fik i 1835 til huse i en bygning tegnet af arkitekten Charles Barry. I Royal Manchester Institution afholdtes der regelmæssigt kunstudstillinger og institutionen i 1882 til Manchester Art Gallery.

¹³ Egentlig havnebyen Kingston upon Hull, der via floderne Hull og Humber har forbindelse til Nordsøen. Der eksisterede flere ruter med dampskib fra Hull over København mod Stockholm, Königsberg eller St. Petersborg.

¹⁴ Napoleon 3.

¹⁵ Enkedronning Caroline Amalie

¹⁶ Tilbagetogen, i betydningen tilbagetrukket, sandsynligvis en fordanskning af det tyske ord gezogen.

¹⁷ Jerichau Baumann malede flere havfruemotiver i løbet af 1860'erne og 1870'erne. Et af de tidligst kendte blev udstillet på Kunstakademiets udstilling i 1862 tilhørende Grevinde Wanda Danneskjold-Samsøe (1842-1916), née Zahrtmann. Omtalte maleri kan være en tidligere version eller netop denne, der blev solgt til Wanda Zahrtmann i julen 1861 inden forlovelsen det følgende år med Grev Chr. Conrad Sofus Danneskjold-Samsøe.

¹⁸ Line Jerichau

¹⁹ Louise Jerichau

²⁰ Sophie Jerichau

²¹ Lady Eastlake

²² Jerichaus samling af antikke skulpturer, som Jerichau Baumann forsøgte at sælge.

²³ Carl Joachim Hambro

²⁴ Edwin Landseer

²⁵ Lady Alford

²⁶ Thorald Læssøe

²⁷ Christan og Julie Winther

²⁸ Formentlig datteren Sophies amme.

²⁹ Marie kan både være datteren Marie Jerichau eller en ansat i den Jerichauske husholdning.

København, den 24de April 1860.

Min elskede Elsk.

Jeg er i London, Mr. Dornaldson mætte mig ved omhyggelse med sædvanlig Ophold, det var første Gang at jeg saa et fremmed Ansigt, og det var i den Fremmed. Indholdet hos denne herlige engelske Familie gjorde mig usigelig godt. Overalt her var meget stemt, og det var i den Løst. Men jeg blev her i den Løst, og det var i den Løst. Den var i 6 Timer den Løst. Jeg har det rigtig godt og meget her mine. Men jeg kommer mig paa den Løst. Men jeg havde været mere engelsk end jeg selv havde villet tillade mig det. Men jeg havde været mere engelsk end jeg selv havde villet tillade mig det. Men jeg havde været mere engelsk end jeg selv havde villet tillade mig det.

Min elskede Elsk. Jeg er i London, Mr. Dornaldson mætte mig ved omhyggelse med sædvanlig Ophold, det var første Gang at jeg saa et fremmed Ansigt, og det var i den Fremmed. Indholdet hos denne herlige engelske Familie gjorde mig usigelig godt. Overalt her var meget stemt, og det var i den Løst. Men jeg blev her i den Løst, og det var i den Løst. Den var i 6 Timer den Løst. Jeg har det rigtig godt og meget her mine. Men jeg kommer mig paa den Løst. Men jeg havde været mere engelsk end jeg selv havde villet tillade mig det. Men jeg havde været mere engelsk end jeg selv havde villet tillade mig det. Men jeg havde været mere engelsk end jeg selv havde villet tillade mig det.

bliver sendt til Buckingham Palace,
som jo tillader Haabet at Billedet
maleren kunde blive hjulpet af Prinsessen
Edouard, at give mig migens Betryggelse
at Billedet vil blive vist i London.
Det bliver ikke udsat for en
Blandingsbestilling, og end det
blev antaget, men det maatte jo
Prinsessen selv alle Billeder som hun
forvinder dette, og for mine andre tre
fra Paris, der skal have vist og
vinder stor Bifald blandt Kunstnerne
(Moderen med Barnet, Helenevener og
det lille Genrebillede.) Det vil ingen
arbejde ikke for den 7 de Maj.
Jeg skal dog det mindste 14 Dage
hos Donnadieu, hvor Portrait jeg
de Gensjældt ender et maleri. Den
unge Fine Helenevener i Paris, som
der bliver ikke noget af disse Bestilling.
Jeg har efter haaret et Portraitbillede
No 12. ~~et~~ Billede af Mrs. Tennant

Det samme Barn som jeg & har
siden har malt. Om jeg ikke har
andet saa vil den lille Bestilling
netop vilde alle mine Bøger her
som Tennant har Gaaet af det
store Billedes Transport ere betydelig.
Men skulde Prinsessen og blive
hjulpet i London, vil heller blive
Billedet hos Gambart, saa sender
jeg den til Det kongelige i Manchester
sammen med flere af mine andre
Billeder som jeg har her. Det vil
jag ikke blive afhængig af, hvorledes
mine Forhold her vil stille sig, om
jeg bliver her til Slutning af Maj
og hvor det tager tid, eller forlængere.
Den 20 de
for at gaa til Manchester, hvilken
Tennant vil give mig de bedste anbefalinger
og vilde jeg efter Gæstfrihedens her
blive der enten kort Tid, eller og
over Tiden komme tilbage til Gæstfrihedens

har faaet sin Tand is let, hvilken
Glæde! Se miger Forøjelse det
skaffer mig et smilke med hendes lille
Portræt som miger Læs. Jøder jeg
igjen, ved ikke at have fået hendes første
Lille Tand. Jeg har gæstet hendes
og derfor sig at give hende et godt kys
som gæder at kyske de andre Læs. Jeg
alle hjertelig fra Moder, som nu
repper mere bliver Læs. Borte. -
Læs Læstake er fuld af Glæde mod
mig, derfor jeg har været helt
nødt at melde skriver jeg igjen, det var
mig Portræt, Læstagerne, eller - mig
det sidste kan ikke forventes for Adskillig
Læstager, om de andre Portrætter. I alle Tilfælde
faar Du en af Dozere 8000 Fors Læst
over ved Hambrogs Mellemvarende. -
Til Læs Gæstender skal jeg en af Dage
en og en til Læs Marien alle som alle
for Manden kan en til Begge, der gælder
Ejend. De hjerteligste Hilsener til Læs
Læsens Wilhelms for din trofaste Slægtning
Læs.

skal komme mig og en til Læs. Næst
har jeg hørt af at hængere mig i en anden
Portrætter og at være forberedt
paa et smilke. Dyr, og har jeg tillige
hørt, at Du er meget for mig at lære,
og at Dyr og en store Konstater af
det sidste som jeg har seet i en og en
Kunst giver mig en større Forøjelse, og at
man især træffet kan leve tilgættelsen
i et lille Læs der Læs som Danmark
den af og til at indtage en Læs
og Læs i Contact med den øvrige store
Konstater. Man Læsigt af for Fremtiden
at alle mig ved at male smilke Portrætter
og kan af og til et større Portræt. Jeg
har især hørt Publikums Smag at
gæde og ved en Læs hvad der indtages
for at vinde Gæder for mig, det gjælder
ikke at forvægte mit god Konstater
Læs, men kan at vinde Gæstender
Begravelsen og Forvælsen i Forhold
til Gæstender selv, og i Forhold til
Læs Forvælsen. En Konstater
i Paris, den første har i Læs at gæde
Læs.

min Hæfne fra mig, naar han som kan
fordrætte sig gode Lykke paa Paris,
Udskillingen. Naadigt har jeg meget
at fortælle Dig, ^{hvor} mange og Compositorer
at de Dig som de kaldte. — Jeg har
den bestemte Villie først den stærke
med sin Tilkendelse) at mine de Paris og de
Lindes og efter Omstændighederne blive 2-3
Maanedes borte fra Hjemmet for den
vilde Tid uafbrudt at kunne arbejde
og agde i No i vorte Ejere Hjem, og
jag anser det som en Løstfæ et vort et
Ulykke at jeg senere maa anse det
for tilfredsstillende en kort Tid at
skulle Gennem Brev samle ind fra
Blonst de Blonst, endog samle Høring
fra J. H. Blomsten for at agde Arbejdet.
Lig i den hjemlige Klub. Lidt is
kan allerede sige det Brevt en vil is
og finde det Brevt, der er Guldbrun strid,
midt imellem Tandet, det gælder kun
atvæbely at sige efter dem og at
fortælle Smakket. Jeg siger Forholdene

som de vil uden et gæ i Rette med den
og sige et gode mine Kræfter fastbringer,
hvor det er muligt, uden at forlange
fra den gode Tid at den vil frembringe
en Løstfæ. Føgt vil mig kan som Jørgen
med No paa Gads Hæder gæe ind paa
Dybet for i dyndet at sige efter den
rene Perle. — Jeg forlanger ingen
Prisdomme men jeg stræber efter at vinde
Forhold de de smukke som en mig
stærke, og i stedet at give Albid
paa det hemme og anset at have
naar, og det er blive utaalmodig og
bitter under Forhold der en gang at sige
for disse Kræfter Udvikling at naar
Malet for mine Bestræbelser naar
naar disse har en sand Bortkølle.
Jeg er meget lykkelig over dit
Brev Brev som overrasker, og selvs
Jeg bage inderlig for disse Brev
Vindstød af det Gødhed med
mig. End sige Lovet et lille Gæde
er kan vel igjen, og at Lille Lykke